

Tractament Fisioterapèutic del Tòrax

2014/2015

Codi: 102973

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500892 Fisioteràpia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Silvia Pozo Fernandez

Correu electrònic: Silvia.Pozo@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Tenir una base de coneixements d'anatomia i fisiologia cardiorespiratòria per poder analitzar les diferents patologies cardiopulmonars, i així determinar el tractament adequat.

Conèixer els fonaments de les principals tècniques de fisioteràpia respiratòria.

Objectius

Darrerament, els progressos mèdics, tant en l'àmbit preventiu com terapèutic, han afavorit l'augment de la supervivència del pacient cardíac i/o respiratori. Paral·lelament, els avenços en el camp de la fisioteràpia respiratòria i cardíaca han portat a aquestes a ser una eina útil i essencial en el tractament d'aquest tipus de malalt, sobretot millorant la seva qualitat de vida

Aquesta assignatura pretén incorporar coneixements més profunds, teòrics i pràctics, en el terreny de la fisioteràpia cardiorespiratòria, amb l'objectiu de realitzar un abordatge terapèutic i/o preventiu adequat del pacient adult, agut o crònic, sempre des de la visió de l'evidència científica i la bona pràctica clínica.

L'alumne podrà ampliar les seves habilitats pràctiques i la seva capacitat de decisió davant diferents patologies, respiratòries i/o cardíques i d'altres que esdevinguin complicacions d'aquest tipus, per tal de poder fer una correcta valoració del malalt, establir els objectius terapèutics, aplicar el tractament adequat i avaluar els resultats.

Es revisaran les tècniques fisioterapèutiques per millorar la ventilació i la higiene bronquial, els mètodes manuals i instrumentals necessaris, segons la patologia i l'objectiu de tractament, i el reentrenament a l'esforç del malalt cardiorespiratori.

Competències

- Demostrar que té coneixement de la morfologia, la fisiologia, la patologia i la conducta de les persones, tant sanes com malaltes, en el medi natural i social.
- Demostrar que té prou coneixement dels mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutics, encaminats a la terapèutica clínica.
- Demostrar sensibilitat cap a temes mediambientals.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Determinar el diagnòstic de fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts internacionalment.
- Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia d'acord amb els criteris d'adequació, validesa i eficiència.
- Integrar, a través de l'experiència clínica, els valors ètics i professionals, els coneixements, les habilitats i les actituds pròpies de la fisioteràpia per resoldre casos clínics concrets en l'àmbit hospitalari, extrahospitalari, i de l'atenció primària i comunitària.
- Raonar amb sentit crític.
- Resoldre problemes.
- Treballar en equip.
- Valorar l'estat funcional del pacient considerant els aspectes físics, psicològics i socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els coneixements i competències adquirits per resoldre casos clínics, en l'àmbit de les patologies del tòrax.
2. Aplicar els mètodes i tècniques específics referits a les malalties del tòrax.
3. Definir els objectius generals i específics per a l'aplicació del tractament fisioterapèutic de les patologies que afecten el tòrax.
4. Demostrar sensibilitat cap a temes mediambientals.
5. Descriure i aplicar els procediments avançats de valoració de fisioteràpia, amb l'objectiu de determinar el grau d'afectació del tòrax i la seva possible repercussió funcional.
6. Descriure les circumstàncies que condicionen les prioritats d'actuació en el tractament fisioterapèutic de les patologies que afecten el tòrax.
7. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom
8. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
9. Enumerar els diferents tipus de material i aparells utilitzats en el tractament fisioterapèutic de les patologies que afecten el tòrax.
10. Enumerar els tractaments medicoquirúrgics, fonamentalment en els aspectes fisioterapèutics i ortopèdics, que s'apliquen en les malalties del tòrax.
11. Establir una hipòtesi diagnòstica de fisioteràpia en l'àmbit de les patologies que afecten el tòrax.
12. Explicar detalladament la fisiopatologia de les malalties del tòrax.
13. Raonar amb sentit crític.
14. Resoldre problemes.
15. Treballar en equip.

Continguts

Continguts classes dirigides:

1. Recordatori valoració del pacient respiratori i les tècniques de fisioteràpia respiratòria.
2. Rehabilitació pulmonar en l'MPOC: fisioteràpia respiratòria, programes de reentrenament a l'esforç.
3. Fisioteràpia respiratòria en altres patologies obstructives: asma, bronquiectàsies, fibrosi quística.
4. Fisioteràpia respiratòria en malalties neuromusculars i altres patologies restrictives.
5. Fisioteràpia preoperatòria i postoperatòria en cirurgia pulmonar: trasplant.
6. Fisioteràpia preoperatòria i postoperatòria en cirurgia cardíaca: programes de reentrenament a l'esforç, trasplant.
7. Intervenció fisioterapèutica en cirurgia abdominal i d'altres.
8. Fisioteràpia respiratòria en el pacient de UCI:
 1. Modalitats de ventilació mecànica.

2. Tractament fisioterapèutic del pacient intubat i traqueostomitzat.
3. Weaning
9. Ventilació mecànica no invasiva: perspectiva del fisioterapeuta.

Seminaris:

1. Repàs de la valoració al pacient respiratori.
2. Repàs de les tècniques de fisioteràpia respiratòria.
3. Explicació i posta en pràctica dels conceptes i tècniques explicats a classe, amb l' instrumental necessari.
4. Resolució casos clínics.

Contingut classes supervisades:

1. Sota la supervisió del professor, els alumnes practicaran les tècniques explicades a classe.
2. Tutories concertades amb el professor, individuals o en grup.

Metodologia

L'assignatura es distribueix en classes teòriques i pràctiques.

TIPOLOGIES DOCENTS DIRIGIDES: 27%= 40.5 HORES

Teoria (classes magistrals; tipologia TE). Mida de grup: grup de matrícula. Sessions programades XX (1h per sessió).

Pràctiques de laboratori clínic (tipologia PLAB). Mida de grup: 10-20 alumnes. Sessions programades:XX (XX hores per sessió). Es realitzen a l'aula d'habilitats clíniques dins d'un horari programat i estan encaminades a l'adquisició d'habilitats clíniques

Seminaris de casos clínics (SCC, tipologia PCLI. Compren també les activitats d'aprenentatge basat en problemes (ABP)). Mida de grup: 2-10 alumnes . Sessions programades: XX sessions de XX hores. Els alumnes, en grups reduïts, discutiran supòsits clínics tipus, sota la direcció d'un tutor.

TIPOLOGIES DOCENTS SUPERVISADES: 20%= 30 HORES

PRÀCTICUM ASSISTENCIAL SENSE DIRECTRIUS.

Període de pràctiques curriculars no regulades corresponents a estudis de l'àmbit de la salut, durant el qual l'alumnat experimenta en un context real i adquireix habilitats específiques sota la supervisió directa del professorat de la UAB i o de professionals externs implicats. No es preveu el còmput de presencialitat en activitats dirigides, tot i que aquest pràcticum pot comportar reunions de treball individuals o en grup amb el professorat de la UAB. Per tant, només es computa el seguiment i l'avaluació de l'alumnat. En aquest còmput hi és implícita també la preparació.

TUTORIES

Les tutories no computaran com a hores presencials, però poden ser programades i realitzar-se individualment o en grup, al despatx dels professors, en espais docents o utilitzant les TICs, i l'alumne ha de ser informat dels horaris d'atenció del professorat.

TREBALL AUTÒNOM: 48% = 72 hores

Lectura comprensiva de textos i articles, estudi i realització d'esquemes, resum i assimilació conceptual dels continguts. Preparació de les presentacions i lliuraments.

AVALUACIÓ (5% total 7,5 hores)

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb suport audiovisual	20	0,8	
Pràctiques de laboratori (PLAB): exposicions per part del professor, amb suport instrumental i informàtic, de les tècniques explicades a classe	15,5	0,62	
Seminaris casos clínics (SCC): presentació i resolució de casos clínics	5	0,2	
Tipus: Supervisades			
Els alumnes, sota la supervisió del professor, practicaràn entre ells (Tipologia PRASS)	15	0,6	
Tutories individuals o grup	15	0,6	
Tipus: Autònomes			
Estudi i realització d'esquemes i resums	47	1,88	
Recerca d'informació que complementi els conceptes donats a les classes dirigides	10	0,4	
Redacció de treballs a partir de recerca bibliogràfica, individualment o en grup	15	0,6	

Avaluació

La prova escrita constarà de 2 parts:

- examen tipus test de 20 preguntes amb 4 possibles respostes, només una d'elles correcta. Es puntuarà 1 punt per resposta correcta i els errors restaran 0'25 punts. Es quantificarà sobre 10 i suposarà el 20% de la nota final.
- casos clínics a desenvolupar. Es quantificarà sobre 10 i suposarà el 20% de la nota final.

Prova pràctica: es demanarà a l'alumne que exposi i mostri les seves habilitats pràctiques davant una patologia. Suposarà el 30% de la nota final.

El treball escrit, individual o grupal, es proposarà al llarg el curs, i s'haurà d'acompanyar d'una exposició oral. Tot plegat suposarà el 30% de la nota final.

L'assistència a les pràctiques és obligatòria i les absències NO justificades resten % de la nota.

S'han d'aprovar totes les parts per obtenir la nota final. En cas de suspendre alguna, l'alumne s'haurà de presentar a la recuperació d'aquelles parts que no hagi aprovat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita: examen tipus test + casos clínics	20% + 20%	2	0,08	1, 3, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 15

Prova pràctica: habilitats pràctiques	30%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15
Treball escrit + presentació oral	30%	2,5	0,1	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

1. Arcas M.A, Gálvez D.M, León J.C, Paniagua S, Pellicer M. Manual de fisioterapia. Neurología, pediatría y fisioterapia respiratoria. Sevilla: Mad, 2004.
2. Bott J, Blumenthal S, Buxton M, Ellum S, Falconer C, Garrod R et al. Guidelines for the physiotherapy management of the adult, Medical, spontaneously breathing patient. Thorax 2009; 64 (suppl. 1): 1-51.
3. Cano R, Useros A.I, Muñoz H. Eficacia de los programas de educación terapéutica y de rehabilitación respiratoria en el paciente con asma. Arch Bronconeumol. 2010; 46(11):600-606.
4. Cavenaghi S, Lima L, Carvalho LH, Marino N. Respiratory physiotherapy in the pre and postoperative myocardial revascularization surgery. Rev Bras Cir Cardiovasc 2011;26(3):455-61.
5. Chevaillier J. El drenaje autógeno o concepto de la "modulación del flujo y del nivel ventilatorio". Barcelona: Trivium, 2013.
6. Cobos Barroso N. Fibrosis quística. Zaragoza: Ed neumología y salud SL; 2008.
7. Cristancho W. Fisioterapia en UCI. Teoría, experiencia y evidencia. 1ª ed. Ed Manual Moderno; 2012.
8. Cristancho W. Fundamentos de fisioterapia y ventilación mecánica. 2ª. Ed Manual Moderno; 2008.
9. Farrero E, Antón A, Egea CJ, Almaraz MJ, Masa JF, Utrabo I, Calle M, Vereja H, Servera E, Jara L, Barrot E, Casolíve V. Normativa sobre el manejo de las complicaciones respiratorias de los pacientes con enfermedad neuromuscular. Arch Bronconeumol. 2013;49(7):306-313.
10. Federación Española contra la fibrosis quística. Los tres pilares del tratamiento en fibrosis quística. Valencia; 2007.
11. Giménez M, Servera E, Vergara P. Prevención y rehabilitación en patología respiratoria crónica. Fisioterapia, entrenamiento y cuidados respiratorios. Madrid: ed Médica Panamericana. 2ª edición; 2004.
12. Giraldo H. EPOC. Diagnóstico y tratamiento integral: con énfasis en la rehabilitación pulmonar. Bogotá: Médica Panamericana; 2008.
13. Gómez M.L, González V, Olguin G, Rodríguez H. Manejo de las secreciones pulmonares en el paciente crítico. Enferm Intensiva. 2010;21(2):74-82.
14. González L, Fernández R, Souto S, López A. Abordaje fisioterapéutico en la cirugía por cáncer de pulmón. Fisioterapia 2006, 28 (5): 253-269.
15. Güell R, Lucas P. Rehabilitación respiratoria. Madrid: Medical & Marketing Communications, 1999.
16. Güell R, Lucas P. Tratado de rehabilitación respiratoria. Barcelona: Ars Médica, 2005.
17. Padilla J, Peñalver JC. Experiencia de un programa de fast-track surgery en resección pulmonar. Arch Bronconeumol. 2013;49(3):89-93.
18. Pryor JA, Prasad SA, Physiotherapy for respiratory and cardiac problems. Adults and pediatrics. 4ª ed. Londres: Churchill Livingstone; 2008.
19. Regiane V, Gorostiza A, Gáldiz JB, López E, Casan P, Güell R. Beneficios de un programa de rehabilitación respiratoria domiciliaria en pacientes con EPOC grave. Arch Bronconeumol. 2007;43(11):599-604.
20. Reyckler G, Roeseler J, Delguste P. Kinésithérapie respiratoire. 3ª ed. Bruxelles: El Sevier. Masson 2014.
21. Serra M, Díaz J, De Sande ML. Fisioterapia en neurología, sistema respiratorio y aparato cardiovascular. Masson, 2005.
22. Smith M, Ball V. Rehabilitación cardiovascular y respiratoria. Madrid: Harcourt, 2000.
23. Valenza G, González L, Yuste MJ. Manual de fisioterapia respiratoria y cardiaca. Madrid: Síntesis, 2005.
24. www.separ.es (guies, manuals i consens) - Manual de tècniques de drenatge bronquial y Manual de cirurgia toràcica
25. www.secardiologia.es
26. www.sefq.es

Durant el curs es facilitarà més bibliografia d'interès.